

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
ในจังหวัดนครราชสีมา

**Political Participation in the Local Government of the People
in Nakhon Ratchasima Province**

สิริมา วัชรสุขโพธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
ในจังหวัดนครราชสีมา
(ภาษาอังกฤษ) Political Participation in the Local Government of the People in Nakhon Ratchasima Province
นามผู้วิจัย (ภาษาไทย) นางสาวสิริมา วัชรสุขโพธิ์
(ภาษาอังกฤษ) Miss. Sirima Watcharasukpho
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6317900008
สาขา การปกครอง
คณะ บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2563

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภา ธิรศิริกุล)

เมื่อวันที่ 11 / 11.6. / 2564

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์

วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
ในจังหวัดนครราชสีมา
โดย : สิริมา วัชรสุข โโพธิ์
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา : การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา :

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภาภา ถิรศิริกุล)

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาและ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การสุ่มเลือกแบบบังเอิญ จำนวน 400 คน และรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (MCA)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รองลงมาคือ การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ และภูมิถิ่นามีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=2.613$, $Sig.=.000$)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ประชาชน

Abstract

Title : Political Participation in the Local Government of the People in Nakhon Ratchasima Province

By : Sirima Watcharasukpho

Degree : Master Degree of Political Science (Government)

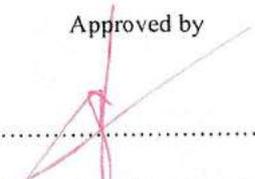
Major : Political Science (Government)

Advisor :
 (Asst. Prof. Dr. Jidapa Thirasirikul)

The research aimed to study the level of political participation in the local government of the people in Nakhon Ratchasima province, and to examine factors political participation in the local government of the people in Nakhon Ratchasima province. The study was quantitative research and was conducted from a sample group of people living in Nakhon Ratchasima Province by using accidental selection of 400 people. This research utilized a questionnaire as a tool for data collection. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, deviation, and Multiple Correspondence Analysis (MCA).

The results showed that the overall level of political participation in the local government organization of the people in Nakhon Ratchasima province was at a low level. Majority of the people exercised their right to vote, followed by contact with government agencies in local government organizations. In the analysis of factors influencing political participation in local government organizations of people in Nakhon Ratchasima province, it was found that demographic factors such as age, income, and domicile, statistically influenced political participation in local government organizations of people in Nakhon Ratchasima province at the .05 level of significance ($F = 2.613$, $Sig. = .000$).

Keyword: Political Participation, Local Government, People

Approved by

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีได้รับการประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรัก ความเมตตา จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ และคณาจารย์คณะรัฐศาสตร์ทุกท่าน ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์เรื่องการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา เป็นผลงานวิชาการเรื่องหนึ่งที่มีคุณค่า ประโยชน์ทางวิชาการ หรือนำไปสู่ประโยชน์ต่อสาธารณะในสังคมได้ในอนาคตต่อไป

นางสาวสิริมา วัชรสุขโพธิ์
กรกฎาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญรูปภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 แนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	6
2.2 แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา.....	14
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
3.2 เครื่องมือการศึกษา.....	30
3.3 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล.....	32
4.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา.....	35
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา.....	39
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	41
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	42
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	46
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	47
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	50
- ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	51
- ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น.....	56
ประวัติผู้วิจัย.....	60

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวน คำร้อยละ ของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	32
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม.....	35
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายด้าน.....	36
4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา.....	39

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประเด็นที่มีความสำคัญทั้งในทางวิชาการและในทางปฏิบัติ เพราะถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) เนื่องจากภายใต้การแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ส่วนบ่งชี้ให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ทั้งในแง่ระดับและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อรัฐ

การวางรากฐานของประชาธิปไตยที่เข้มแข็งจึงต้องอิงอาศัยวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) ซึ่งเป็นความโน้มเอียงทางการเมืองของประชาชนที่มีพร้อมจะมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐหรือโครงสร้างต่างๆ ที่มีสถาบันทางการเมืองมากมายในระบบการเมือง ซึ่งองค์กรและหน่วยงานของระบบการเมืองต่างมีบทบาทเกี่ยวข้องกับประชาชนในฐานะพลเมืองแต่ละคนนับตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต เนื่องจากสถานภาพความเป็นพลเมืองนั้นต้องได้รับการรับรองจากรัฐผ่านองค์กรหรือหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะการทำหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทดังกล่าวอย่างมาก

นอกจากนี้กระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยทั่วไป ย่อมเปิดโอกาสให้มีการแสดงออกทางการเมืองหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นประชาธิปไตยทางตรง เช่น การลงประชามติ การเดินขบวนสนับสนุนหรือคัดค้าน การร่วมอภิปรายและหาข้อยุติในประเด็นสาธารณะ เป็นต้น หรือประชาธิปไตยทางอ้อมผ่านการทำหน้าที่ของตัวแทนทางการเมืองจากกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งรูปแบบการแสดงออกทางการเมืองเหล่านี้ต่างถือเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ตลอดเวลา

ด้วยเหตุนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงย่อมถือเป็นแบบฝึกหัดที่สำคัญทางการเมืองในการสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน เพราะกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังที่กล่าวมานั้นสามารถแสดงออกผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้โดยตลอด

ดังนั้นการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” จึงมุ่งเน้นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.3.1 ทราบถึงระดับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.3.2 ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” มีขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัยดังนี้

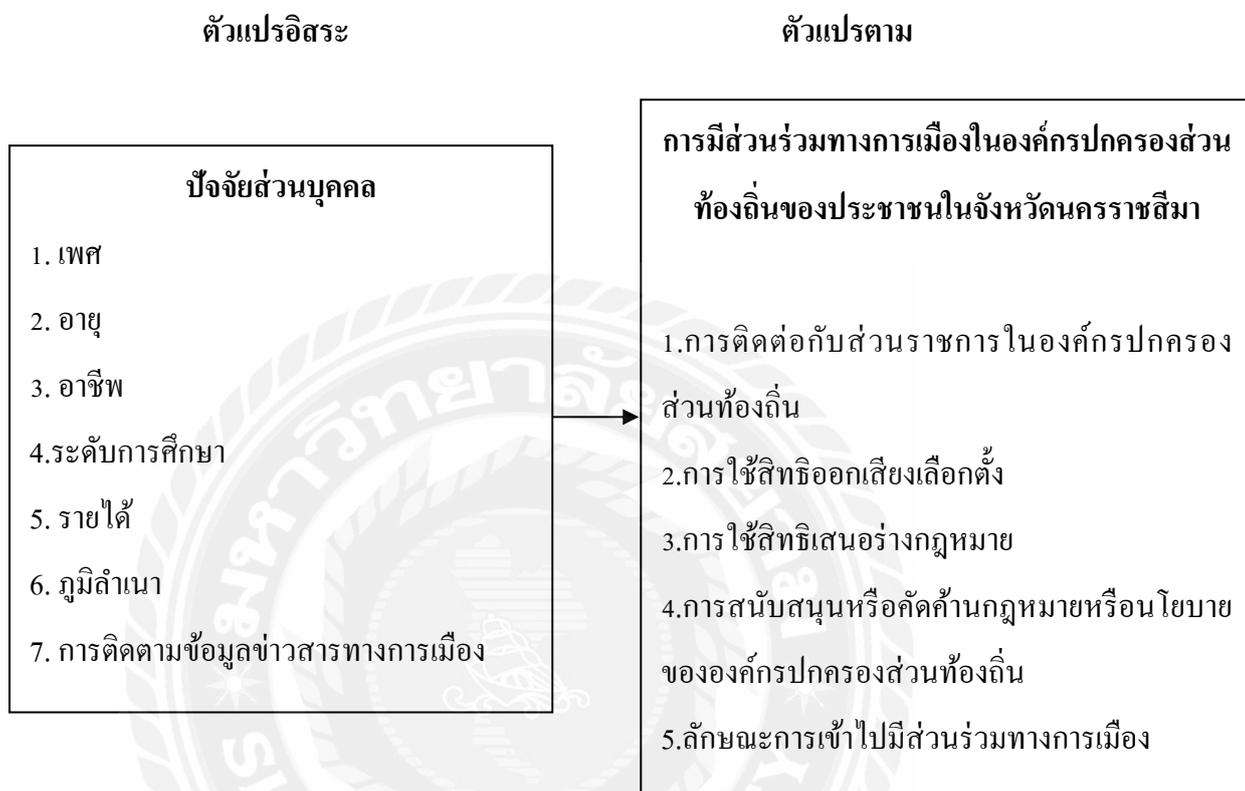
1.4.1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stages Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จับฉลาก โดยเลือกได้อำเภอเมืองนครราชสีมาและอำเภอปากช่อง จากนั้นใช้วิธีการสุ่มด้วยการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามโควตาที่กำหนดไว้จำนวน 400 คน

1.4.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน พ.ศ.2564

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” มีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิลำเนา การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย และการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิฐานะ การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.6 นิยามศัพท์

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อาชีพ อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ และการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

เพศ หมายถึง ชาย และหญิง

อาชีพ หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง นักเรียนหรือนักศึกษา และอื่นๆ

รายได้ หมายถึง รายได้ส่วนบุคคล ได้แก่ น้อยกว่า 15,000 บาท 15,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษา ได้แก่ ไม่ได้ศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น . มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส.หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ภูมิฐานะ หมายถึง การพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ความถี่การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ น้อยกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ 4-5 วันต่อสัปดาห์ และ 6-7 วันต่อสัปดาห์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย และการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย หมายถึง การใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การใช้สิทธิในการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง ความรู้สึกสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การนัดชุมนุม เรียกร้องผลประโยชน์สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเชิงนโยบาย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” มีการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) นั้น นักวิชาการตะวันตกต่างให้ความหมายใน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สามารถแยกออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ (ยุทธพร อิศรชัย, 2562)

กลุ่มแรก มองการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมือง ทั้งตามรูปแบบและนอกรูปแบบ เช่น การอภิปรายทางการเมือง การร่วมชุมนุมเพื่อรับฟัง เหตุการณ์ทางการเมืองการร่วมรณรงค์หาเสียง การใช้กำลังรุนแรงทางการเมืองการโน้มน้าวให้เห็นชอบหรือคัดค้านรัฐบาล การประท้วง และการใช้กำลังรุนแรง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ โดยไม่สนใจว่าจะถูกบังคับหรือโดยสมัครใจ สำเร็จหรือล้มเหลว นักวิชาการกลุ่มนี้ เช่น Geoffrey K.Robert Samuel P. Huntington และ George I. Deminguez

กลุ่มที่สอง มองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนตามวิถีประชาธิปไตยซึ่งไม่ได้มีความหมายเฉพาะกิจกรรมในเชิงสถาบันการเมืองเท่านั้น อาจเป็นการแสดงออกหรือกิจกรรมอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการทางการเมืองก็ได้ แต่เป็นจุดเริ่มต้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของฝ่ายการเมือง นักวิชาการในกลุ่มนี้ได้แก่ Milbrath and Goel, Rosenstone และ Hansen

Myron Wiener (1971: 161-163) รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในหลายลักษณะต่าง ๆ ใน 10 ประการ ได้แก่

1. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำในรูปแบบการสนับสนุนหรือเป็นการกระทำเพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล (support and demand)

2. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ พยายามเพื่อก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการในการใช้อิทธิพล (influence) ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือการเลือกสรรผู้นำรัฐบาล

3. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายของพลเมือง (legitimate)

4. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีตัวแทนทางการเมือง (representation)

5. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ สภาพที่บุคคลไม่ต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (alienation) เพราะเห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากการเฉยเมยทางการเมือง (apathy) เป็นการขาดความสนใจต่อการเมืองทั้งสิ้น

6. ผู้ที่เข้าร่วมทางการเมืองจะหมายถึงผู้กระตือรือร้น (active) หรือผู้ที่มีความตื่นตัวทางการเมืองเป็นพิเศษ (activists) เช่นผู้ที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การร่วมประชุมทางการเมือง และการให้ความสนใจต่อปัญหาสาธารณะ นอกจากนั้นยังรวมถึงการเข้าร่วมทางการเมืองในระดับต้น ๆ ได้แก่ การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง (ซึ่งถือเป็นการกระทำที่มีแรงจูงใจน้อยมาก) หรือการไม่ได้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แต่มีการพูดคุยกับเพื่อนบ้านในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง การแสดงความคิดเห็นและการแสดงปรีชาติทางการเมือง รวมทั้งการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

7. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา (persistence continuum) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความเป็นสถาบัน (institutionalized) และมีการจัดตั้ง นอกจากนั้นยังรวมไปถึงการกระทำที่เป็นครั้ง คราว ซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างทันทีทันใด และบีบคั้นความรุนแรง เช่น การจลาจล การขกพวกตีกัน การรวมกลุ่ม และการลอบฆ่านักการเมือง

8. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่เป็นความพยายามในการที่จะเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติการของราชการ (bureaucratic actions) และนโยบายสาธารณะ (public policy)

9. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีผลต่อการเมืองในระดับชาติ (national politics) และการเมืองในระดับท้องถิ่น

10. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำทางการเมือง (political action) แต่ในขณะเดียวกัน แต่ละสังคมมีการกระทำทางการเมืองแตกต่างกันออกไป ตามบริบทของสังคมนั้น ๆ เช่นว่า ในสังคมหนึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ก็ตาม หรืออาจเกิดขึ้นเพียงบางครั้งคราวหรือต่อเนื่อง

อकिन รพีพัฒน์ (2527: 320) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่ทำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้ามาร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่ทุกอย่างจะต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง ซึ่งอาจแบ่งการมีส่วนร่วมออกได้ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 2) ร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา
- 3) ร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา
- 4) ร่วมในการดำเนินการตามแผน
- 5) ร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ

ดังนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองในมิติต่างๆ ตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เมื่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการแสดงออกทางการเมืองผ่านการมีโอกาสมิมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ แสดงทัศนะ เสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิด หาแนวทาง ร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจนั้น สามารถแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนออกได้เป็น 5 ระดับ (ทวิยศ ศรีเกศ, 2564) ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว แต่เป็นระดับที่สำคัญเพราะเป็นการเริ่มต้นที่ส่วนราชการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการอื่น ๆ ต่อไป
2. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการรับฟังความคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นบอกข้อปัญหา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ กับส่วนราชการ
3. ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ อาจดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
4. ระดับการร่วมมือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหรือฐานะหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินงานกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

5. ระดับการเสริมอำนาจประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นระดับของการมอบอำนาจการตัดสินใจให้ประชาชนเป็นผู้กำหนด

จากข้างต้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการผลักดันให้ระบอบประชาธิปไตยกลายเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน อย่างแท้จริง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการการเลือกตั้ง ที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา หลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูงและเพิ่มหลักการให้การออกเสียงประชามติ โดยให้ผลของการออกเสียงประชามติเป็นการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีหรือให้มีผลเป็นข้อยุติได้ ซึ่งแต่เดิมผลของประชามติเป็นเพียงการให้คำปรึกษาเท่านั้น จึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นทั้งเป้าหมาย (ends) และกระบวนการทางการเมือง (means) กล่าวคือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองประชาธิปไตย ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน รัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย มีสิทธิในหลายประเด็นที่ได้รับการรับรองไว้ไม่ต่างกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ กล่าวคือ สิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมาย ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเอง ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการใช้สิทธิทางตรง ดังนี้

1. ตามมาตรา 43 บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐ ให้ดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือควั่นไม่ดำเนินการสิ่งที่จะก่อผลเสีย และหน่วยงานรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

2. ตามมาตรา 133 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและหน้าที่ของรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

3. ตามมาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยรัฐธรรมนูญยังไม่ได้กำหนด

จำนวนรายชื่อที่ต้องใช้ไว้ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และจะต้องมีกฎหมายออกมากำหนดหลักเกณฑ์ต่อไป

4. ตามมาตรา 256 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คนสามารถเข้าชื่อร่วมกันเพื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้นอกจากสิทธิโดยตรงที่ประชาชนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อที่จะเสนอกฎหมายและนโยบายแล้ว

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอีกหลายเรื่อง หลายประเด็น ดังนี้

1. ตามมาตรา 57 (1) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

2. ตามมาตรา 57 (2) รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ด้วย

3. ตามมาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งกลไกส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต

4. ตามมาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

5. ตามมาตรา 68 รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และเผยแพร่วัฒนธรรม ต้องมีมาตรการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วย

6. ตามมาตรา 74 รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

7. ตามมาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

8. ตามมาตรา 178 รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

9. ตามมาตรา 252 ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

10. ตามมาตรา 253 ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลให้ประชาชนทราบ และมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

11. ตามมาตรา 257(3) การปฏิรูปประเทศต้องทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

12. ตามมาตรา 259 กฎหมายว่าด้วยขั้นตอนและแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องระบุถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อีกทั้ง รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อีกอย่างน้อย 4 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ตามมาตรา 58 การดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ฯลฯ รัฐต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ

2. ตามมาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

3. ตามมาตรา 77 ก่อนการออกกฎหมายทุกฉบับ รัฐต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน

4. ตามมาตรา 178 รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก เห็นได้จากบทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในกระบวนการทางการเมืองต่างๆ หลักการสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมยึดหลักพื้นฐานที่ว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจได้เสมอแม้ว่าได้มอบอำนาจให้กับผู้แทนของประชาชนไปใช้ในฐานะที่เป็น ตัวแทน แล้วก็ตาม แต่ประชาชนก็สามารถเฝ้าดู ตรวจสอบควบคุมและแทรกแซงการทำหน้าที่ของตัวแทนของประชาชนได้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2558) ได้อธิบายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นรากฐานสำคัญของหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยเช่นเดียวกับการปกครองในระดับท้องถิ่นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนก็มีความสำคัญอย่างมากเช่นกัน เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของไทย จะมีความเกี่ยวพันกับการเมืองการปกครองในระดับชาติเป็นอย่างมากเพราะกิจกรรมทางการเมืองการปกครองระดับชาติส่วนใหญ่พัฒนามาจากระดับท้องถิ่น

ทั้งนี้การตื่นตัวที่จะให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้นเริ่มมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็มิได้บัญญัติไว้ชัดเจนนักถึงบทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศคงจะเห็นตัวอย่างได้ในหมวดที่ 5 เรื่องแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐนั้น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติด้านต่าง ๆ ให้รัฐเท่านั้น มิได้บัญญัติไว้ชัดเจน ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อมา และฉบับปัจจุบัน คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จึงได้พยายามที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น อาทิ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ทั้งในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เป็นต้น (อนุรักษ์ นิยมเวช, 2554, 6-7)

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินั้น ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นไม่สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เพราะมีอุปสรรคหลายประการที่ถือเป็นข้อจำกัดสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ โดยอุปสรรคสำคัญในการแสดงออกของสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือ ข้อจำกัดทางกฎหมายในรูปแบบของเงื่อนไขที่วางไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป โดยให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อในกรณีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมด การเข้าชื่อถอดถอนเป็นอันตกไป แต่หากมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งและมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้ที่มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด การถอดถอนจึงมีผล เงื่อนไขในทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ จำนวนประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนที่กำหนดไว้ค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้ในทางปฏิบัติจึงมีความเป็นไปได้น้อยมากสำหรับประชาชนภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่จะสามารถรวบรวมผู้ที่จะมาเข้าชื่อให้ได้ ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ ข้อจำกัดทางกฎหมายอีกประการคือ การให้ประชาชนร่างข้อบัญญัติประกอบคำร้องมาทั้งหมดเพื่อเสนอต่อประธานสภาท้องถิ่น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะร่างข้อบัญญัติขึ้นมาทั้งหมดได้ การที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นการผลักระยะให้ประชาชนมากเกินไป ประการสุดท้ายคือ การออกเสียงประชามติโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นอยู่ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ซึ่งบัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการออกเสียงประชามติอย่างชัดเจนแต่ในความเป็นจริงนั้น การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก หรือในบางท้องถิ่นไม่เคยมีการทำประชามติเลย เนื่องจากอุปสรรคสำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิที่กฎหมายรองรับไว้ได้ (อนุรักษ์ นิยมเวช, 2554. 13-14)

ดังนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดย่อมเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองในมิติต่างๆ ตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ในการวิจัยนี้ กำหนดให้แก่รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

ประการแรก การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงการเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

ประการที่สอง การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยเป็นการใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประการที่สาม การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย โดยเป็นการใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประการที่สี่ การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นการใช้สิทธิในการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณารายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2564) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับบน และระดับล่าง ซึ่งระดับบนประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนระดับล่างประกอบด้วย เทศบาล 90 แห่ง แบ่งเป็น เทศบาลนคร 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 4 แห่ง, เทศบาลตำบล 85 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง รายชื่อต่อไปนี้เป็นรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างในจังหวัดนครราชสีมา

ตาราง 2.1 แสดงรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
นครราชสีมา	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลนคร	37.5	128,217
โคกกรวด	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	3	7,268

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
โคกสูง	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	30.56	10,736
จอหอ	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	9.5	16,662
ปรุใหญ่	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	16.63	9,802
โพธิ์กลาง	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	55.23	29,019
หนองไข่น้ำ	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	43.44	6,158
หนองไผ่ล้อม	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	17.89	17,307
หัวทะเล	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	15.59	27,565
เมืองใหม่โคกกรวด	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	64.17	14,607
บ้านใหม่	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	19.55	19,175
สุรนารี	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	49.9	19,585
พุดซา	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	39.36	10,093
บ้านโพธิ์	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	44.36	9,994
ไชยมงคล	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	60.18	8,263
ตลาด	เมืองนครราชสีมา	เทศบาลตำบล	22.19	8,661
หนองบัวศาลา	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จอหอ	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองจะบก	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองระเวียง	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านเกาะ	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หมื่นไวย	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองกระทุ่ม	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มะเรียง	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สีมูม	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พะเนา	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พลกรัง	เมืองนครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
ไทรโยง-ไชยวาล	ครบุรี	เทศบาลตำบล	5.78	3,501
จระเข้หิน	ครบุรี	เทศบาลตำบล		6,196
แชะ	ครบุรี	เทศบาลตำบล	2.5	6,005
ครบุรีใต้	ครบุรี	เทศบาลตำบล	91.6	7,778
อรพิมพ์	ครบุรี	เทศบาลตำบล	47.2	5,912
แชะ	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เฉลียง	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ครบุรี	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โคกกระชาย	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จระเข้หิน	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มาบตะโกเอน	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านใหม่	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำเพี้ยก	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตะแบกบาน	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สระวานพระยา	ครบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เสิงสาง	เสิงสาง	เทศบาลตำบล	13	7,733
โนนสมบูรณ์	เสิงสาง	เทศบาลตำบล		5,974
เสิงสาง	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สระตะเคียน	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนสมบูรณ์	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กุดโบสถ์	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สุขไพบูลย์	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านราษฎร์	เสิงสาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองคง	คง	เทศบาลตำบล	1.16	2,313
เทพาลัย	คง	เทศบาลตำบล	5.2	2,855

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
เมืองคอง	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คูขาด	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เทพาลัย	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตาจั่น	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านปรางค์	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองมะนาว	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองบัว	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนเต็ง	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คอนใหญ่	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขามสมบูรณ์	คอง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านเหลื่อม	บ้านเหลื่อม	เทศบาลตำบล	3.25	3,700
บ้านเหลื่อม	บ้านเหลื่อม	องค์การบริหารส่วนตำบล		
วังโพธิ์	บ้านเหลื่อม	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โคกกระเบื้อง	บ้านเหลื่อม	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ช่อระกา	บ้านเหลื่อม	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จักราช	จักราช	เทศบาลตำบล	4	4,174
จักราช	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ทองหลาง	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดีสุก	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองขาม	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองพลวง	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ศรีละกอ	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คลองเมือง	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หินโคน	จักราช	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โชคชัย	โชคชัย	เทศบาลตำบล	4	12,562

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
ด่านเกวียน	โชคชัย	เทศบาลตำบล	10.17	9,518
ท่าเยี่ยม	โชคชัย	เทศบาลตำบล	80	10,075
กระโทก	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พลับพลา	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าอ่าง	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ทุ่งอรุณ	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าลาดขาว	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าจะหลุง	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โชคชัย	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ละลมใหม่พัฒนา	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านเกวียน	โชคชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านขุนทด	ด่านขุนทด	เทศบาลตำบล	4.39	6,514
หนองกรด	ด่านขุนทด	เทศบาลตำบล	8.24	3,258
หนองบัวตะเกียด	ด่านขุนทด	เทศบาลตำบล	70.73	8,721
กุดพิมาน	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านขุนทด	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านนอก	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านใน	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตะเคียน	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านเก่า	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านแปรง	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พันชนะ	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สระจรเข้	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองกรด	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองบัวละคร	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
หินดาด	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ห้วยบง	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนเมืองพัฒนา	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองไทร	ด่านขุนทด	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนไทย	โนนไทย	เทศบาลตำบล	1.75	3,384
โคกสวาย	โนนไทย	เทศบาลตำบล	9.66	5,479
บัลลังก์	โนนไทย	เทศบาลตำบล	85.346	7,979
โนนไทย	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านจาก	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กำแพง	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำโรง	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ค้ำพลู	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านวัง	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สายออ	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ถนนโพธิ์	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มะค่า	โนนไทย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนสูง	โนนสูง	เทศบาลตำบล	12.95	7,005
ดอนหวาย	โนนสูง	เทศบาลตำบล	20.49	3,440
ตลาดแค	โนนสูง	เทศบาลตำบล	6.89	3,608
มะค่า	โนนสูง	เทศบาลตำบล	4.85	1,974
ด่านคล้า	โนนสูง	เทศบาลตำบล	29	8,567
ใหม่	โนนสูง	เทศบาลตำบล	66.46	12,772
โตนด	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บึง	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดอนชมพู	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
ธารปราสาท	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หลุมข้าว	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มะค่า	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พลสงคราม	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จันอัด	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขามเต่า	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำคองษ์	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองปราสาท	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำมูล	โนนสูง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขามสะแกแสง	ขามสะแกแสง	เทศบาลตำบล	3.11	5,480
หนองหัวฟาน	ขามสะแกแสง	เทศบาลตำบล	35.45	4,853
โนนเมือง	ขามสะแกแสง	เทศบาลตำบล	35.45	4,006
ขามสะแกแสง	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองนาท	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ชีวิ๊ก	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พะงาด	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหัวฟาน	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองเกษตร	ขามสะแกแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บัวใหญ่	บัวใหญ่	เทศบาลเมือง	10.63	12,578
หนองบัวสะอาด	บัวใหญ่	เทศบาลตำบล	46.4	6,833
บัวใหญ่	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ห้วยยาง	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เสมาใหญ่	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดอนตะหนิน	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนทองกลาง	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
กุดจอก	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ด่านช้าง	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขุนทอง	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองแจ้งใหญ่	บัวใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ประทาย	ประทาย	เทศบาลตำบล	4.8	6,307
ประทาย	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กระทุ่มราย	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
วังไม้แดง	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตลาดไทร	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองพลวง	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองค่าย	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หันห้วยทราย	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คอนมัน	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
นางรำ	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนเพ็ด	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ทุ่งสว่าง	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โคกกลาง	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองโคน	ประทาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองปัก	ปักธงชัย	เทศบาลเมือง	12.41	14,448
ปักธงชัย	ปักธงชัย	เทศบาลตำบล	17.92	5,241
ตะขบ	ปักธงชัย	เทศบาลตำบล		5,396
นกออก	ปักธงชัย	เทศบาลตำบล	60	6,053
บ่อปลาทอง	ปักธงชัย	เทศบาลตำบล	49	3,511
ลำนางแก้ว	ปักธงชัย	เทศบาลตำบล	84.6	4,572
ตะคุ	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
โคกไทย	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำโรง	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตะขบ	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดอน	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คูม	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
जूว	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สะแกราช	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ภูหลวง	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ธงชัยเหนือ	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สุขเกษม	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เกษมทรัพย์	ปักธงชัย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พิมาย	พิมาย	เทศบาลตำบล	2.16	8,843
รังกาใหญ่	พิมาย	เทศบาลตำบล	74.35	14,471
ในเมือง	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สัมฤทธิ์	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โบสถ์	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กระเบื้องใหญ่	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าหลวง	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ชีวาน	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
นิคมสร้างตนเอง	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กระซอน	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดงใหญ่	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ธารละหลอด	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองระเวียง	พิมาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ห้วยแถลง	ห้วยแถลง	เทศบาลตำบล	2.13	3,572

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
หินดาด	ห้วยแถลง	เทศบาลตำบล		2,811
กงรถ	ห้วยแถลง	เทศบาลตำบล		4,433
ห้วยแถลง	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ทับสวาย	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองพลับพลา	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หูล่งตะเคียน	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หินดาด	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จิว	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หูล่งประคู้	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตะโก	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ห้วยแคน	ห้วยแถลง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ชุมพวง	ชุมพวง	เทศบาลตำบล	9.11	9,477
ชุมพวง	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ประสุข	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าลาด	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สาหร่าย	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ตลาดไทร	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนรัง	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหลัก	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนตูม	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนยอ	ชุมพวง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สูงเนิน	สูงเนิน	เทศบาลตำบล	12.38	10,165
กุดจิก	สูงเนิน	เทศบาลตำบล	5.92	2,604
สูงเนิน	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เสมา	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
โคราซ	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บุงชีเหล็ก	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนคำ	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โค้งยาง	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มะเกลือเก่า	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มะเกลือใหม่	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
นากลาง	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองตะไค้	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กุดจิก	สูงเนิน	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขามทะเลสอ	ขามทะเลสอ	เทศบาลตำบล	5.18	4,137
พันดุง	ขามทะเลสอ	เทศบาลตำบล	30	5,157
ขามทะเลสอ	ขามทะเลสอ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โป่งแดง	ขามทะเลสอ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองสรวง	ขามทะเลสอ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บึงอ้อ	ขามทะเลสอ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สีคิ้ว	สีคิ้ว	เทศบาลเมือง	11.63	18,259
คลองไผ่	สีคิ้ว	เทศบาลตำบล	7.68	3,874
ลาดบัวขาว	สีคิ้ว	เทศบาลตำบล	7.54	4,040
หนองน้ำใส	สีคิ้ว	เทศบาลตำบล	101	12,348
สีคิ้ว	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านหัน	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กฤษณา	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลาดบัวขาว	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหญ้าขาว	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
กุดน้อย	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
วังโรงใหญ่	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
มิตรภาพ	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คลองไผ่	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดอนเมือง	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองบัวน้อย	สีคิ้ว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ปากช่อง	ปากช่อง	เทศบาลเมือง	15.25	40,185
กลางดง	ปากช่อง	เทศบาลตำบล	14.11	5,273
สีมามงคล	ปากช่อง	เทศบาลตำบล	185	8,256
หมูสี	ปากช่อง	เทศบาลตำบล	378	12,402
วังไทร	ปากช่อง	เทศบาลตำบล	134.34	11,358
ปากช่อง	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
จันทึก	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
วังกะทะ	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองสาหร่าย	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ขนงพระ	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โป่งตาลอง	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
คลองม่วง	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองน้ำแดง	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พญาเย็น	ปากช่อง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหัวแรด	หนองบุญมาก	เทศบาลตำบล	93.99	8,265
แหลมทอง	หนองบุญมาก	เทศบาลตำบล	69.22	5,667
หนองบุญนาก	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สารภี	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ไทยเจริญ	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองตะไค้	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
ลุงเขว้า	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองไม้ไผ่	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บ้านใหม่	หนองบุญมาก	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บึงสำโรง	แก่งสนามนาง	เทศบาลตำบล	43	5,484
แก่งสนามนาง	แก่งสนามนาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนสำราญ	แก่งสนามนาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บึงพะไล	แก่งสนามนาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สี่สุก	แก่งสนามนาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนแดง	โนนแดง	เทศบาลตำบล	6	5,016
วังหิน	โนนแดง	เทศบาลตำบล	47	4,500
โนนแดง	โนนแดง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนตาเถร	โนนแดง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ลำพะเนียง	โนนแดง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ดอนยาวใหญ่	โนนแดง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ศาลเจ้าพ่อ	วังน้ำเขียว	เทศบาลตำบล	2.37	1,940
วังน้ำเขียว	วังน้ำเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
วังหมี	วังน้ำเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ระเริง	วังน้ำเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
อุดมทรัพย์	วังน้ำเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ไทยสามัคคี	วังน้ำเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สำนักตะคร้อ	เทพารักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองแวง	เทพารักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บึงปรือ	เทพารักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล		
วังยายทอง	เทพารักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล		
เมืองยาง	เมืองยาง	เทศบาลตำบล	68.54	8,363

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
กระเบื้องนอก	เมืองยาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ละหานปลาค้าว	เมืองยาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนอุดม	เมืองยาง	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พระทองคำ	พระทองคำ	เทศบาลตำบล	7.5	4,454
สระพระ	พระทองคำ	เทศบาลตำบล	48.8	5,551
มาบกราด	พระทองคำ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พังเทียม	พระทองคำ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ทัพเรียง	พระทองคำ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหอย	พระทองคำ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองบัววง	ลำทะเมนชัย	เทศบาลตำบล		4,598
ขุย	ลำทะเมนชัย	เทศบาลตำบล	52	3,918
ช่องแมว	ลำทะเมนชัย	เทศบาลตำบล		12,171
บ้านยาง	ลำทะเมนชัย	เทศบาลตำบล		7,064
ไพล	ลำทะเมนชัย	เทศบาลตำบล		4,781
หนองบัวลาย	บัวลาย	เทศบาลตำบล		2,567
เมืองพะไล	บัวลาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนจาน	บัวลาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
บัวลาย	บัวลาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองหว่า	บัวลาย	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สีดา	สีดา	เทศบาลตำบล		3,808
สีดา	สีดา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โพนทอง	สีดา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
โนนประคู้	สีดา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
สามเมือง	สีดา	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองตาดีใหญ่	สีดา	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ชื่อ	อำเภอ	ประเภท	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)
ท่าช้าง	เฉลิมพระเกียรติ	เทศบาลตำบล	8	5,028
ช้างทอง	เฉลิมพระเกียรติ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
ท่าช้าง	เฉลิมพระเกียรติ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
พระพุทธร	เฉลิมพระเกียรติ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองงูเห่าล้อม	เฉลิมพระเกียรติ	องค์การบริหารส่วนตำบล		
หนองยาง	เฉลิมพระเกียรติ	องค์การบริหารส่วนตำบล		

ที่มา: ข้อมูลจาก วิกิพีเดีย (2564)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาสสิริ พงษ์ศิริ(2559 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า เพศที่แตกต่างกันและสถานภาพทางการสมรสแตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ทั้งสองประเด็นไม่ส่งผลถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งเป็นไปในแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ ในขณะที่มีปัจจัย 4 ประการคือ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน อาชีพที่แตกต่างกันและรายได้ที่ได้รับทั้งหมดต่อเดือนที่มีความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่า ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรีซึ่งสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่วางไว้

สิงห์คำ มณีจันสุข.(2561 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ได้รับทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย รวมทั้งสิทธิและภาระหน้าที่ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามช่องทางและกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดไว้ ซึ่งหากประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง พร้อมทั้งตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นก็จะส่งผลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษา ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

กูริวัจน์ ปุณยวุฒิปริดา.(2563 บทคัดย่อ).การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: แนวคิด หลักการและการส่งเสริม ได้ศึกษาแนวคิด หลักการและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในการปกครองหรือการบริหาร รวมถึงการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในชุมชนเพื่อจัดสรรทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การให้คำแนะนำปรึกษา การร่วมวางแผนและการร่วมดำเนินการ รวมถึงการควบคุมโดยตรงจากประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นกลไกสำคัญเสมือนหัวใจในระบอบประชาธิปไตย เพราะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน เช่น การสร้างคุณภาพในการตัดสินใจที่ดีขึ้น การสร้างฉันทามติ การนำไปปฏิบัติที่ง่ายขึ้น การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้าย การรักษาความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม การพัฒนาภาคประชาสังคมของสาธารณชน สำหรับหลักการมีส่วนร่วม เช่น กรณีที่ 1 การกระทำเพื่อสนับสนุนหรือเรียกร้องกับผู้นำของรัฐบาล กรณีที่ 2 ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินการของรัฐบาลหรือการเลือกผู้นำรัฐบาล กรณีที่ 3 การกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนระดับขั้นของการมีส่วนร่วมสามารถแยกได้ดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูล 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน 3) ระดับการปรึกษาหารือ 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ 6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน สำหรับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถดำเนินการผ่านทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านระบบการศึกษา ด้านสื่อมวลชน ด้านรัฐบาลโดยตรง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ในบทที่ 2 และการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการของระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในเชิงปริมาณสิ้น 400 ตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) กำหนดมาตราวัดแบบแบ่งช่วง (Interval Scale) มี 5 ระดับ โดยวัดเป็นระดับความคิดเห็นตามคะแนน กำหนดคะแนนไว้ในแต่ละระดับ ค้างนี้ (Likert, 1967)

ระดับความคิดเห็น	คะแนนเชิงบวก
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ค้างนี้เกณฑ์แปลความหมาย ค้างนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3.3 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแบบสอบถามให้ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาตามกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .785

ขั้นตอนที่ 5 แบบสอบถามไปสัมภาษณ์ต่อกลุ่มตัวอย่างและแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 6 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 อภิปรายผลและสรุปผลการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 8 นำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลข้อมูลที่รวบรวมได้มาประมวลผล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน และการวิเคราะห์จำแนกพหุ (MCA)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา และ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	121	30.2
หญิง	279	69.8
อายุ		
อายุไม่เกิน 25 ปี	127	31.8
26 - 40 ปี	160	40.0
41 - 60 ปี	100	25.0
61 ปีขึ้นไป	13	3.3
อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	106	26.5
เกษตรกร	99	24.8
พนักงานบริษัท	60	15.0
ข้าราชการ/บุคลากรของรัฐ	13	3.3
แม่บ้าน	85	21.3
นักศึกษา	21	5.3

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ	16	4.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	23	5.8
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	20	5.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	20	5.0
ปวช. ปวส.หรือเทียบเท่า	63	15.8
ปริญญาตรี	243	60.8
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	31	7.8
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	201	50.2
15,001 – 25,000 บาท	158	39.5
25,001 บาท ขึ้นไป	41	10.3
ภูมิลำเนา		
อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล	249	62.3
อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล	151	37.8
การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง		
การติดตามชมช่องทีวีโทรทัศน์	53	13.3
อินเทอร์เน็ต (Facebook, Line, YouTube)	221	55.3
หนังสือพิมพ์ทุกฉบับ	28	7.0
ด้านบุคคล (การสนทนาพูดคุยการเมือง)	98	24.5

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ผลค่าร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 121คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

ด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 - 40 ปี จำนวน 160 คน คิด

เป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 41 - 60 ปี นวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และสุดท้ายคือ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือ เกษตรกร จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 แม่บ้าน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 พนักงานบริษัท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 นักศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 อื่นๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และสุดท้ายคือข้าราชการ/บุคลากรของรัฐ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือ ปวช. ปวส.หรือเทียบเท่า จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ไม่ได้ศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และสุดท้ายคือมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ด้านรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.2 และสุดท้ายคือ 25,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

ด้านภูมิลำเนา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 และสุดท้ายอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Facebook, Line, YouTube) จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมาคือ ด้านบุคคล (การสนทนาพูดคุยการเมือง) จำนวน 98คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 การติดตามชมช่องทีวีโทรทัศน์ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และสุดท้ายหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

4.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยวัดเป็นระดับความคิดเห็นตามคะแนน กำหนดคะแนนไว้ในแต่ละระดับ ดังนี้ (Likert, 1967) ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม (n=400)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.00	.932	น้อย
การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	3.46	1.146	มาก
การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย	1.60	.806	น้อยที่สุด
การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	1.57	.924	น้อยที่สุด
ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง	1.53	.914	น้อยที่สุด
โดยภาพรวม	2.03	.637	น้อย

จากตารางที่ 2 แสดงผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.03$, S.D.=.637) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเห็นว่า

ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง(\bar{X} =3.46, S.D.=1.146) รองลงมาคือ การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(\bar{X} =2.00, S.D.=.932) การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย(\bar{X} =1.60, S.D.=.806) การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(\bar{X} =1.57, S.D.=.924) และสุดท้าย ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง(\bar{X} =1.53, S.D.=.914)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายค้าน

(n=400)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
การเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ	2.13	1.120	น้อย
การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.96	1.048	น้อย
การมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.82	1.120	น้อย
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.09	1.115	น้อย
รวม	2.00	.932	น้อย
การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง			
การไปใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.01	1.474	ปานกลาง
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นสิทธิหน้าที่พลเมือง	3.79	1.392	มาก
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะนโยบายของผู้สมัครมีประโยชน์กับท้องถิ่นพื้นที่	3.61	1.508	มาก

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครมีความรู้ความสามารถมี ลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี	3.44	1.535	มาก
รวม	3.46	1.146	มาก
การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย			
การไปใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	1.60	1.106	น้อยที่สุด
การไปร่วมประชุมลงประชามติ ประชาพิจารณ์กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	1.40	.846	น้อยที่สุด
การไปร่วมแสดงความคิดเห็นการร่างกฎหมายต่างๆ ผ่าน ช่องทางออนไลน์	1.95	1.144	น้อย
การไปร่วมลงชื่อสำเนาบัตรเพื่อเสนอร่างกฎหมายระดับชาติ	1.43	.873	น้อยที่สุด
รวม	1.60	.806	น้อยที่สุด
การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น			
การแสดงความคิดเห็นวิจารณ์สนับสนุนคัดค้านกฎหมายหรือ นโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.68	1.158	น้อยที่สุด
การเข้าไปมีส่วนร่วมในการชุมนุม เรียกร้องให้ผู้มีอำนาจแก้ไข ปัญหาตามสิทธิที่กฎหมายได้รับรองไว้	1.53	.965	น้อยที่สุด
การไปใช้สิทธิในการสนับสนุนนโยบายขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.58	1.006	น้อยที่สุด
การไปใช้สิทธิในคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.51	.920	น้อยที่สุด
รวม	1.57	.924	น้อยที่สุด
ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง			
ความรู้สึกสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	1.59	1.066	น้อยที่สุด
การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมือง	1.59	1.007	น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งผู้แทนในระดับ ท้องถิ่นหรือระดับชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้	1.50	.942	น้อยที่สุด
การไปมีส่วนร่วมในการนัดชุมนุมเรียกร้องผลประโยชน์ สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเงินโยบายให้ดำเนินการตาม คำเรียกร้องของกลุ่ม	1.46	.957	น้อยที่สุด
รวม	1.53	.914	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีความ
คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามรายด้านและข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับ
น้อย($\bar{X}=2.00, S.D.=.932$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นนั้นๆ ($\bar{X}=2.13, S.D.=1.120$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการติดต่อกับ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=2.09, S.D.=1.115$) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
วางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.96, S.D.=1.048$) และสุดท้ายคือ การมีส่วน
ร่วมติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.82, S.D.=1.120$)

2) ด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46, S.D.=1.146$)
โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นสิทธิหน้าที่พลเมือง($\bar{X}=3.79, S.D.=1.392$)
รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะนโยบายของผู้สมัครมีประโยชน์กับท้องถิ่นพื้นที่
($\bar{X}=3.61, S.D.=1.508$) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครมีความรู้ความสามารถมีลักษณะความ
เป็นผู้นำที่ดี($\bar{X}=3.44, S.D.=1.535$) การไปใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=3.01, S.D.=1.474$)

3) ด้านการใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.60, S.D.=.806$)
โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไปร่วมแสดงความคิดเห็นการร่างกฎหมายต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์
($\bar{X}=1.95, S.D.=1.144$) รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.60, S.D.=1.106$) การไปร่วมประชุมลงประชามติ ประชาพิจารณ์กับองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.40, S.D.=.846$) และสุดท้ายคือ การไปร่วมลงชื่อสำเนาบัตรเพื่อเสนอร่างกฎหมายระดับชาติ($\bar{X}=1.43, S.D.=.873$)

4) ด้านการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.57, S.D.=.924$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นวิจารณ์สนับสนุนคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.68, S.D.=1.158$) รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิในการสนับสนุนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.58, S.D.=1.006$) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการชุมนุมเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจแก้ไขปัญหาตามสิทธิที่กฎหมายได้รับรองไว้($\bar{X}=1.53, S.D.=.965$) และสุดท้ายคือ การไปใช้สิทธิในคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\bar{X}=1.51, S.D.=.920$)

5) ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.53, S.D.=.914$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมือง($\bar{X}=1.59, S.D.=1.007$) รองลงมาคือ ความรู้สึกสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X}=1.59, S.D.=1.066$) การไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งผู้แทนในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้($\bar{X}=1.50, S.D.=.942$) และสุดท้ายคือ การไปมีส่วนร่วมในการนัดชุมนุมเรียกร้องผลประโยชน์สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเชิงนโยบายให้ดำเนินการตามคำเรียกร้องของกลุ่ม($\bar{X}=1.46, S.D.=.957$)

4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

ที่มาของการผันแปร	ผลรวมกำลังสอง	DF	ค่าเฉลี่ย		ระดับนัยสำคัญ
			ผลรวมกำลังสอง	F	
ตัวแปรอิสระ	20.511	21	.977	2.613	.000
เพศ	1.077	1	1.077	2.881	.090
อายุ	3.418	3	1.139	3.049	.029
ระดับการศึกษา	4.158	6	.693	1.854	.088

ที่มาของการผันแปร	ผลรวม กำลังสอง	DF	ค่าเฉลี่ย ผลรวมกำลัง สอง	F	ระดับ นัยสำคัญ
อาชีพ	1.318	5	.264	.705	.620
รายได้	3.606	2	1.803	4.824	.009
ภูมิลำเนา	4.949	1	4.949	13.242	.000
การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	1.985	3	.662	1.770	.152
การผันแปรที่อธิบายได้	20.511	21	.977	2.613	.000
การผันแปรที่เหลือ	141.277	378	.374		
การผันแปรทั้งหมด	161.788	399	.405		
Multiple R	.356				
Multiple R Square	.127				

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , (F.= 2.613 , Sig.=.000)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 (F=2.175,Sig.=.115) ได้แก่ อายุ(F= 3.049, Sig.=.029) รายได้ (F.= 4.824, Sig.=.009) ภูมิลำเนา (F.= 13.242, Sig.=.000) ตามลำดับ

ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ(t= 2.881, Sig.=.090) ระดับการศึกษา(F=1.854, Sig.=.088) อาชีพ (F=.705, Sig.=.620) การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง F= 1.770,Sig.=.152) ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาสรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา คือ อายุ รายได้ และภูมิลำเนาที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 35.6 (Multiple R=.356) และยังสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรการจัดการฉีดวัคซีนโควิดได้คิดเป็นร้อยละ 12.7 (Multiple R Square=.127)

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานของการวิจัยว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิลำเนา การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , ($F = 2.613$, $Sig. = .000$) ได้แก่ อายุ รายได้ และ ภูมิลำเนา เป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้

ยกเว้นเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาและ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ใช้การสุ่มเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (MCA)

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 121คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

ด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 - 40 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 41 - 60 ปี นวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และสุดท้ายคือ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือ เกษตรกร จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 แม่บ้าน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 พนักงานบริษัท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 นักศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 อื่นๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และสุดท้ายคือข้าราชการ/บุคลากรของรัฐ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือ ปวช. ปวส.หรือเทียบเท่า จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 15.8 สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ไม่ได้ศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และสุดท้ายคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ด้านรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.2 และสุดท้ายคือ 25,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

ด้านภูมิลำเนา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 และสุดท้ายอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Facebook, Line, YouTube) จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมาคือ ด้านบุคคล (การสนทนาพูดคุยการเมือง) จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 การติดตามชมช่องทีวีโทรทัศน์ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และสุดท้ายหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.03$, S.D.=.637) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=1.146) รองลงมาคือ การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=2.00$, S.D.=.932) การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย ($\bar{X}=1.60$, S.D.=.806) การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.57$, S.D.=.924) และสุดท้าย ลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X}=1.53$, S.D.=.914)

จำแนกตามรายด้านและข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.00$, S.D.=.932) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นนั้นๆ ($\bar{X}=2.13, S.D.=1.120$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=2.09, S.D.=1.115$) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.96, S.D.=1.048$) และสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.82, S.D.=1.120$)

2) ด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46, S.D.=1.146$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นสิทธิหน้าที่พลเมือง ($\bar{X}=3.79, S.D.=1.392$) รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะนโยบายของผู้สมัครมีประโยชน์กับท้องถิ่นพื้นที่ ($\bar{X}=3.61, S.D.=1.508$) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครมีความรู้ความสามารถมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี ($\bar{X}=3.44, S.D.=1.535$) การไปใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=3.01, S.D.=1.474$)

3) ด้านการใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.60, S.D.=.806$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไปร่วมแสดงความคิดเห็นการร่างกฎหมายต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ ($\bar{X}=1.95, S.D.=1.144$) รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.60, S.D.=1.106$) การไปร่วมประชุมลงประชามติ ประชาพิจารณ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.40, S.D.=.846$) และสุดท้ายคือ การไปร่วมลงชื่อสำเนาบัตรเพื่อเสนอร่างกฎหมายระดับชาติ ($\bar{X}=1.43, S.D.=.873$)

4) ด้านการสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.57, S.D.=.924$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นวิจารณ์สนับสนุนคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.68, S.D.=1.158$) รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิในการสนับสนุนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.58, S.D.=1.006$) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการชุมนุมเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจแก้ไขปัญหาตามสิทธิที่กฎหมายได้รับรองไว้ ($\bar{X}=1.53, S.D.=.965$) และสุดท้ายคือ การไปใช้สิทธิในคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=1.51, S.D.=.920$)

5) ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.53, S.D.=.914$) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมือง ($\bar{X}=1.59, S.D.=1.007$) รองลงมาคือ ความรู้สึกสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X}=1.59, S.D.=1.066$) การไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งผู้แทนในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ($\bar{X}=1.50, S.D.=.942$) และสุดท้ายคือ การไปมีส่วนร่วมในการ

นักชุมนุมเรียกร้องผลประโยชน์สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเชิงนโยบายให้ดำเนินการตามคำเรียกร้องของกลุ่ม($\bar{X}=1.46, S.D.=.957$)

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , ($F= 2.613, Sig.=.000$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=2.175, Sig.=.115$) ได้แก่ อายุ ($F= 3.049, Sig.=.029$) รายได้ ($F= 4.824, Sig.=.009$) ภูมิลำเนา ($F= 13.242, Sig.=.000$) ตามลำดับ

ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ($t= 2.881, Sig.=.090$) ระดับการศึกษา ($F=1.854, Sig.=.088$) อาชีพ ($F=.705, Sig.=.620$) การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ($F= 1.770, Sig.=.152$) ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาสรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา คือ อายุ รายได้ และภูมิลำเนาที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 35.6 (Multiple R=.356) และยังสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรการจัดการฉีดวัคซีนโควิดได้คิดเป็นร้อยละ 12.7 (Multiple R Square=.127)

5.1.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , ($F= 2.613, Sig.=.000$) ได้แก่ อายุ รายได้ และภูมิลำเนา เป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ยกเว้นเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รองลงมาคือ การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนไปมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย เนื่องจากประชาชนสิทธิ ขั้นตอน กระบวนการประชาธิปไตยกำหนดให้ประชาชนสามารถเลือกตั้งได้โดยตรง หรือประสานงานติดต่อกับหน่วยงานตามขั้นตอน เช่น การเสียภาษีท้องถิ่น การร้องเรียน เป็นไปตามวิธปฏิบัติของการปกครองตนเองแบบกระจายอำนาจที่กำหนดให้มีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิชาการของสิงห์คำ มณีจันสุข (2561) ได้ศึกษาประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ได้รับทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย รวมทั้งสิทธิและภาระหน้าที่ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามช่องทางและกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดไว้ ซึ่งหากประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง พร้อมทั้งตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นก็จะส่งผลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษา ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.2.2 จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ และภูมิลำเนาที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , (F.= 2.613, Sig.=.000) บ่งชี้ให้เห็นว่า

ปัจจัยของประสบการณ์ระดับบุคคลที่รับรู้การเมืองต่างกัน ลักษณะของการประกอบอาชีพ รายได้ของบุคคล ภูมิภาคนาในเขตเทศบาลที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างปฏิเสธไม่ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของมาสสิรี พงษ์ศิริ(2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน อาชีพที่แตกต่างกันและรายได้ที่ได้รับทั้งหมดต่อเดือนที่มีความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่า ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรีซึ่งสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่วางไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาสามารถเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

5.3.2 ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำที่ดีอันจะนำไปสู่การไปใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนเพิ่มมากขึ้น

5.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการร่างกฎหมายควรลงพื้นที่กับประชาชนอย่างใกล้ชิดให้ง่าย สะดวกต่อการร่วมลงชื่อสำหรับเสนอร่างกฎหมายระดับชาติ และคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5.3.4 ควรส่งเสริมความเข้าใจการไปมีส่วนร่วมในการนัดชุมนุมเรียกร้องผลประโยชน์สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเชิงนโยบายให้ดำเนินการตามคำเรียกร้องของกลุ่มเพราะเป็นสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

5.3.5 การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเท่านั้น ผู้ที่สนใจศึกษาประเด็นดังกล่าวควรศึกษาเชิงคุณภาพแบบผสมผสานวิธี และควรศึกษาพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอื่นๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนแตกต่างนำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่

เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระดับท้องถิ่นและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับชาติต่อไป

บรรณานุกรม

- ทวิยศ ศรีเกต. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญของประชาชน. เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th>ewt>ewt_dl_link.
- กวีวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: แนวคิด หลักการและการส่งเสริม. วารสารบัณฑิตแสง โคมคำ, 5(2), 65-78.
- มาสสิริ พงษ์ศิริ. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนกุหลาบ, 12(3), 56-69
- ยุทธพร อิศรชัย.(2562). เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. หน้าที่ 1-90.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2564). รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. วันที่สืบค้น 7 กรกฎาคม 2564, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา>.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น. เข้าถึงได้จาก <http://www.parliament.go.th/library>.
- สิงห์คำ มณีจันสุข. (2561). ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. วารสารวิจัยวิชาการ, 1(2), 109-119.
- อนรรักษ์ นิยมเวช. (2554). บทความเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- Myron Wiener. (1971). *Political participation: crisis of the political process in crisis on sequences in political development*. Princeton: Princeton University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคล
 - ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
ในจังหวัดนครราชสีมา
 - ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
2. โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคล

คำชี้แจง: กรุณาได้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน

1.1 เพศ

1. ชาย 2. หญิง

1.2 อายุ

1. อายุไม่เกิน 25 ปี 2. 26 - 40 ปี
 3. 41 - 60 ปี 4. 61 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ

1. รับจ้างทั่วไป 2. เกษตรกร
 3. พนักงานบริษัท 4. ข้าราชการ/บุคลากรของรัฐ
 5. แม่บ้าน 6. นักศึกษา
 7. อื่นๆ (ระบุ).....

1.4 ระดับการศึกษา

1. ไม่ได้ศึกษา 2. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย 4. ปวช. ปวส. หรือเทียบเท่า
5. ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

1.5 รายได้

1. ต่ำกว่า 15,000 บาท 2. 15,001 – 25,000 บาท
3. 25,001 บาท ขึ้นไป

1.6 ภูมิลำเนา

1. อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 2. อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล

1.7 การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

1. การติดตามชมช่องทีวีโทรทัศน์ 2. อินเทอร์เน็ต (Facebook, Line, YouTube)
3. หนังสือพิมพ์ทุกฉบับ 4. ด้านบุคคล (การสนทนาพูดคุยการเมือง)

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของท่านตามความคิดเห็นของท่าน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การติดต่อกับส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านการเข้าใช้บริการสาธารณะทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ					
ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง					
ท่านไปใช้สิทธิตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกหรือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นสิทธิหน้าที่พลเมือง					
ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะนโยบายของผู้สมัครมี ประโยชน์กับท้องถิ่นพื้นที่					
ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครมีความรู้ ความสามารถมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี					
การใช้สิทธิเสนอร่างกฎหมาย					
ท่านไปใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายท้องถิ่นแก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านไปร่วมลงประชุมประชาคม ประชาพิจารณ์กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านไปร่วมแสดงความคิดเห็นการร่างกฎหมายต่างๆ ผ่าน ช่องทางออนไลน์					
ท่านไปร่วมลงชื่อสำเนาบัตรเพื่อเสนอร่างกฎหมาย ระดับชาติ					
การสนับสนุนหรือคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านแสดงความคิดเห็นวิจารณ์สนับสนุนคัดค้านกฎหมาย หรือนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการชุมนุม เรียกร้องให้ผู้มีอำนาจ แก้ไขปัญหาตามสิทธิที่กฎหมายได้รับรองไว้					
ท่านไปใช้สิทธิในการสนับสนุนนโยบายขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา	ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านไปใช้สิทธิในคัดค้านกฎหมายหรือนโยบายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น					
ภาพรวมของการมีส่วนร่วมทางการเมือง					
ท่านมีความรู้สึกสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง					
ท่านพุดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทาง การเมือง					
ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การเลือกตั้งผู้แทนใน ระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติตามที่กฎหมายกำหนดไว้					
ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการนัดชุมนุมเรียกร้อง ผลประโยชน์สาธารณะ การเดินขบวนเรียกร้องเชิง นโยบายให้ดำเนินการตามคำเรียกร้องของกลุ่ม					

☞ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

✍

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสยาม

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Reliability

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.785	20

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	1.33	.711	30
a2	1.40	.675	30
a3	1.57	.858	30
a4	1.83	1.206	30
b1	2.17	1.533	30
b2	4.07	1.507	30
b3	4.03	1.497	30
b4	3.47	1.833	30
c1	1.03	.183	30
c2	1.03	.183	30
c3	1.50	.938	30

c4	1.03	.183	30
d1	1.13	.346	30
d2	1.00	.000	30
d3	1.07	.254	30
d4	1.00	.000	30
e1	1.03	.183	30
e2	1.07	.254	30
e3	1.03	.183	30
e4	1.03	.183	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	31.50	52.879	.433	.772
a2	31.43	51.220	.641	.762
a3	31.27	49.306	.649	.757
a4	31.00	48.138	.495	.765
b1	30.67	44.437	.542	.762
b2	28.77	42.944	.641	.750
b3	28.80	43.545	.612	.753
b4	29.37	44.378	.415	.786
c1	31.80	57.131	.255	.785
c2	31.80	57.131	.255	.785
c3	31.33	48.575	.644	.755
c4	31.80	57.131	.255	.785
d1	31.70	57.666	.016	.789
d2	31.83	57.868	.000	.787
d3	31.77	58.185	-.099	.790

d4	31.83	57.868	.000	.787
e1	31.80	57.407	.155	.786
e2	31.77	56.530	.334	.782
e3	31.80	56.993	.305	.784
e4	31.80	56.993	.305	.784

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวสิริมา วัชรสุขโพธิ์
วัน/เดือน/ปีเกิด 23 มิถุนายน 2526
สถานที่เกิด นครราชสีมา
ที่อยู่ 432/125 หมู่ที่ 3 ตำบลสันติเสื่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300
การศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, 2548
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, 2563

การเผยแพร่งานวิจัย

สิริมา วัชรสุขโพธิ์ และจิตาภา ถิริศิริกุล. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ*, 2(3), 1-15

